

Використані джерела інформації:

1. Діловодство в органах місцевого самоврядування: монографія / Т.В.Іванова, Л.П. Піддубна; за ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2009.–164 с. – (Б-ка міського голови).
2. Муніципальне діловодство / розробники Т.В.Іванова, Л.П. Піддубна. – К., 2006, 190 с. – (Серія «Навч. програми для працівників місцевого самоврядування». Кн. 4).

Рецензент: Корецький М.Х., д.держ.упр., професор.

УДК 330.322.54:63

Хвесик Ю.М.,

к.е.н., докторант

ННЦ „Інститут аграрної економіки” УААН

ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В АПК НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Анотація. Визначено принципи системного підходу в реалізації впливу держави на інвестиційну діяльність у АПК. Обґрунтувати поняття регіональна інвестиційна політика.

Аннотация. Определены принципы системного подхода в реализации влияния государства на инвестиционную деятельность в АПК. Обосновать понятие региональная инвестиционная политика.

Annotation. Principles of systems approach are certain in realization of influencing of the state on investment activity in agrarian industrial complex. To ground a concept regional investment policy.

Постановка проблеми.

Обов'язковим аспектом у вирішенні проблеми є визначення принципів, цілей інвестиційної політики щодо управління інвестиційним процесом у АПК та, відповідно, напрямки регулювання умов інвестиційної діяльності. Інвестиційна політика в АПК Україні здійснюється шляхом реалізації інвестиційної діяльності через забезпечення дотримання вимог законодавства, систематичний контроль за використанням інвестицій, які фінансуються за рахунок бюджету, прибутків державних підприємств, емісії державних цінних паперів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Визначення шляхів підвищення ефективності інвестицій у цілому є однією з центральних проблем економічної теорії. Питаннями економічної оцінки інвестицій займалися вітчизняні та закордонні автори: Г. Александер, Дж. Бейлі, Г. Бірман, Ю.М. Воробьов, Н.І. Демчук, П.Т. Саблук, В.П. Савчук, П.А. Стецюк, Є.В. Ульянов, Р.А. Фатхутдінов, У. Шарп та ін. Однак в існуючих наукових дослідженнях не достатньо враховані особливості інвестиційної діяльності у сільському господарстві та проблеми практичних методів визначення ефективності інвестицій спрямованих у сільське господарство.

Постановка завдання.

– визначити принципи системного підходу в реалізації впливу держави на інвестиційну діяльність у АПК;

– дати визначення поняттю регіональна інвестиційна політика.

Виклад основного матеріалу.

Із-за відсутності в Україні правових засад формування та реалізації регіональної політики, у регіональних органів влади немає відповідних прав і повноважень для досягнення господарськими системами оптимальної економічної самостійності, немає чіткого розмежування повноважень у владній ієрархії стосовно управління соціально-економічним розвитком регіонів [1, с.326]. Відомі дві протилежні концепції інвестиційного розвитку, що різняться роллю держави у формуванні інвестиційної політики.

Перша заперечує участь держави у розвитку інвестиційних процесів, вважаючи, що лише ринок може оптимально відрегулювати економічні процеси.

Друга концепція надає важливе значення активній ролі держави в управлінні інвестиційною діяльністю з метою реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики.

На нашу думку роль держави у формуванні та впровадженні ефективної інвестиційної політики в АПК повинна посилюватись, особливо з огляду на стан засобів виробництва, технічну та технологічну відсталість, затратність, низьку конкурентоспроможність національної економіки.

Системний підхід в реалізації впливу держави на інвестиційну діяльність у АПК зумовлює використання загальних принципів: ефективності; справедливості; стабільності; системності; адекватності; оптимального поєднання адміністративно-правових і економічних важелів; поступовості та етапності; забезпечення єдності стратегічного і поточного державного регулювання [2, с.120-122], а також комплексності, пропорційності, збалансованості, соціальної направленості.

Принцип ефективності зумовлює усунення циклічності та монополії заходами державного регулювання та сприяння податковій політиці для досягнення економічного ефекту.

Принцип справедливості впливу держави на інвестиційний процес має на меті скорегувати перерозподіл нерівності прогресивним оподаткуванням, проведенням політики підтримки доходів (допомога людям похилого віку, непрацездатним, багатодітним), забезпечення належної мотивації активної поведінки на ринку праці (продовження трудової діяльності після досягнення пенсійного віку).

Принцип соціальної спрямованості – дотримання соціальної справедливості (ефективна праця має належно оплачуватися), створення соціальної структури європейського типу (з низьким рівнем бідності та майнового розшарування), наявність повномасштабної системи соціального страхування.

Принцип системності дозволяє використовувати комплексний підхід до проблематики інвестиційної діяльності стосовно економічного, соціального, екологічного, зовнішньоекономічного напрямку.

Під принципом стабільності розуміється вирівнювання підйомів і спадів циклу ділового, стримування безробіття, підтримка соціально-економічного

зростання шляхом удосконалення державної фінансової, податкової, митної, зовнішньоекономічної політики.

Забезпечення єдності стратегічного і поточного державного регулювання – кардинальні зміни щодо системи державної підтримки науково-технічних та інвестиційно-інноваційних програм з метою нагромадження нових інвестицій інноваційного характеру.

Принцип адекватності – передбачає не державне втручання, а ринкове регулювання лише в тих напрямках, де не можуть ефективно спрацювати суб'єкти господарювання.

Принцип конвергенції адміністративно-правових і економічних важелів – спрямовується на досягнення максимальної ефективності функціонування господарської системи саме в перехідний період.

Адміністративні методи на етапі трансформації економіки до ліберальної моделі спрямовуються на стимулювання ефективного використання ресурсів, виробничої, інвестиційної інфраструктури, комплексне розв'язання екологічних та соціальних проблем.

Принцип поступовості, етапності враховує фактор часу для масштабного державного регулювання при вирішенні національних, регіональних, галузевих проблем.

Враховуючи різні визначення інвестиційної політики („стратегічний план дій на інвестиційному ринку регіону”, „інструмент реалізації стратегічних завдань розвитку економіки, що забезпечує фінансово-ресурсну основу”, „цілеспрямована науково обґрунтована діяльність регіональних органів влади та управління із залученням та ефективного використання інвестиційних ресурсів” [3, с. 194], “комплекс цілеспрямованих заходів, що проводяться державою щодо створення сприятливих умов для всіх суб'єктів господарювання з метою забезпечення стабільного зростання економіки, підвищення ефективності виробництва і вирішення соціальних проблем”) [4, с. 189], ми під регіональною інвестиційною політикою розуміємо, одну з головних складових соціально-економічної політики регіону, що здатна створити умови для ефективного і динамічного економічного зростання; інвестування в середньо – та довгостроковій перспективі як внутрішніх так і прямих іноземних інвестицій.

Механізм реалізації інвестиційної політики передбачає наступні складові: визначення термінів і вибір органів, відповідальних за реалізацію інвестиційної політики; створення необхідної нормативно-правової основи для функціонування інвестиційного ринку; формування сприятливого інвестиційного клімату й позитивного інвестиційного іміджу країни; вибір надійних джерел і методів фінансування інвестицій.

Активізації інвестиційної діяльності повинна сприяти державна інвестиційна політика розвитку АПК, яка тісно пов'язана із економічною, регіональною та інвестиційною політикою окремих суб'єктів господарювання.

Регіональна інвестиційна політика АПК повинна базуватись на чіткій економічній загальнодержавній політиці та спрямовуватись на підвищення

інвестиційної активності в регіоні, максимальну мобілізацію всіх можливих ресурсів для розвитку регіону через:

- орієнтацію на реалізацію регіональних пріоритетів та стратегічних планів господарюючих суб'єктів;
- залучення прямих державних інвестицій на підставі дослідження попиту на продукцію відповідної галузі як на поточний період, так і на віддалену перспективу;
- спрямування інвестицій в перспективні високотехнологічні виробництва, територіально-виробничі кластери, що забезпечить розвиток суміжних виробництв, забезпечивши випуск інноваційної продукції;
- послідовність реалізації проектів, виходячи з територіальних інтересів та наявних ресурсів;
- мінімізація інвестиційних ризиків, які формуються і можуть проявитись саме на регіональному рівні.

Інвестиційна політика охоплює:

- формування окремих напрямів інвестиційної діяльності відповідно до стратегії розвитку та реалізації інвестиційних програм;
- забезпечення високої ефективності інвестиційної діяльності;
- реальність інвестиційних ресурсів та оптимізацію їх структури;
- оцінку інвестиційного портфеля господарюючих суб'єктів регіону;
- захист інвестиційної діяльності та мінімізація бюрократичного впливу на ці процеси з боку територіальних контролюючих органів.

Складність регіональних проблем інвестиційної діяльності та дослідження механізму впливу регіональних факторів на інвестиційний процес досліджували Недашківський М.М., Орловська Ю. В. та інші вчені [5, с. 8; 6, с. 26; 7, с. 18].

Ми поділяємо сформовані ними методологічні підходи до оцінки впливу регіональних факторів реалізації інвестиційного процесу, що дозволяють вибудувати більш ефективну державну інвестиційну політику розвитку АПК.

Щодо етапності дослідження, то на першому етапі формування регіональної інвестиційної політики в АПК визначаються соціальні, екологічні, економічні проблеми регіону, розв'язання яких неможливо без певного обсягу інвестицій. Не потребує додаткових досліджень застосування SWOT – аналізу для отримання комплексу оцінок сильних та слабких сторін еко-, соціо-, економічної систем регіонів, варіантних можливостей та загроз їх сталому розвитку.

На другому етапі визначаються орієнтири економічної політики АПК регіону, з'ясовуються пріоритети інвестування. Проте на нашу думку, цих дій недостатньо, оскільки для розробки регіональної інвестиційної стратегії та регіонального інвестиційного клімату та факторів його формування, необхідно визначити параметри інвестиційної привабливості регіонів та фактори його формування.

Висновки.

Отже, регіональна інвестиційна політика АПК повинна спрямовуватись на створення сприятливого економічного клімату для активізації інноваційних процесів та пріоритетного фінансування розвитку АПК, передбачати визначення державних і регіональних пріоритетів, а також організаційну та структурну переорієнтацію системи наукових досліджень і проектно-конструкторських розробок, створення нових вітчизняних структур науково-технічного змісту, їхніх регіональних ланок, залучення інвестиційного потенціалу до інвестиційного процесу. Його формування, відтворення, реалізація відбуваються за допомогою ринкового саморегулювання в органічному поєднанні з державним регулюванням.

Реалізація заходів практичного характеру інвестиційної політики держави щодо розвитку АПК на основі запропонованих методологічних положень та методичних підходів сприятиме активізації інвестиційної діяльності в регіональних господарських системах для забезпечення економічного зростання та підвищення добробуту населення.

Використані джерела інформації:

1. Бутко М.П. Регіональні особливості економічних трансформацій в перехідній економіці / М.П. Бутко. – К.: Знання України, 2005. – 476 с.
2. Денисенко М.П. Організаційно-економічний механізм інвестування: [монографія] / М.П. Денисенко. – К.: Науковий світ, 2001. – 414 с.
3. Кириленко В.І. Інвестиційна складова економічної безпеки : [монографія] / В.І. Кириленко. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.
4. Туріянська М.М. Інвестиційні джерела / М.М. Туріянська. – Донецьк: Юго-Восток, 2004. – 317 с
5. Недашківський М.М. Регіональні фактори реалізації інвестиційного процесу в Україні: автореф.дис.на здобуття наук.ступеня канд. економ. наук: спец.08.10.01 / М.М. Недашківський. - Київ – 2000. – 20 с.
6. Орловська Ю.В. Стратегічне управління інвестиціями в регіональний розвиток / Ю.В. Орловська. – К.: Знання України, 2004. – 336 с.
7. Шубравська О.В. Чинники та індикатори сталого розвитку агросфери / О.В. Шубравська, Л.М. Корсак // Економіка України. – 2007. – №12. – С. 15-20.

Рецензент: Дацій О.І., д.е.н., професор.